

HÜSAMETTİN SEPTİOĞLU'NUN ŞİİR ANLAYIŞI

Hüsamettin Septioğlu's Poetry Perception

Dr. Öğr. Üyesi Birol İPEK¹

Özet

Harput'tan sonra Elazığ'ın önemli kültür merkezlerinden biri de Palu'dur. Palu, tarih kültür sanat ve edebiyat bakımından kadim bir geçmişe sahiptir. Son dönemde Palu'dan çıkmış önemli edebi şahsiyetlerden biri Hüsamettin Septioğlu'dur. Hüsamettin Septioğlu'nun "Gönül Bağı Nakşî'den Şiirler" isimli şiir kitapları basılmış. Ancak halen basılmamış şiirler de mevcuttur. Ölümünden sonra oğlu Avukat Rüstem Septioğlu bu şiirleri basmak için çalışmalar yaptığını biliyoruz.

Septioğlu, divan şiiri ve halk şiiri tarzında şiirler yazmıştır. Bu şiirlerden bazıları, sanat müziği, Türk halk müziği, İlahi tarzında bestelenmiş tanınan şiirlerdir. Septioğlu müstezat, nazire tarzında da şiirler yazmıştır. Septioğlu, şiirlerinde Ömer Hayyam, Hafız-ı Şirazi, Nesimî, Fuzulî ve Yunus Emre etkisinde kaldığını bu şiirleri bildiğini okuduğunu belirtir. İyi bir medrese eğitimi almış olan Septioğlu, Arapça ve Farsça'yı çok iyi öğrenmiş ve bunu şiirine yansıtmasını bilmiştir. Zengin bir kelime dağarcığına sahiptir. Şiirlerini önce doğaçlama söyler sonra yazıya aktarırdı. Harputlu Hacı Hayri Bey'in bilinen "Olaydı" redifli şiirine aynı güzellikte nazire yazmış bir şairdir.

Septioğlu, aldığı eğitim ve terbiye gereği geniş bir kültüre sahip, aynı zamanda Türk tasavvuf kültürünün "hoşgörü ve uzlaş" anlayışını benimsemiş ve şiirlerine yansıtmasını bilmiştir. Şiirlerinde daha çok hasret, sevgi, aşk, Allah, Peygamber, memleket sevgisi temalarını işlemiştir. Musikişinas bir şahsiyet ve tasavvuf düşüncesini bütün hayatına uygulamış bir şahsiyettir. Fakat onun tasavvuf anlayışı önce kendini irşat etme yönündedir.

Septioğlu, 1970 yılına kadar ilim ve edebiyatla uğraşmış. 1990 yılında müteahhit mesleğini bıraktıktan kendini tamamen edebiyata ve şiire verdi. Septioğlu'nun şiirleri, Ece, Bizim Külliye gibi belli başlı dergilerde olmak üzere çeşitli şiir dergilerinde ve şiir antolojilerinde yayımlanmıştır.

Bu bildiride, Hüsamettin Septioğlu'nun şiir anlayışı ve şiirleri hakkında bilgi verildi.

Anahtar Kelimeler: Palu, Septioğlu, Şiir, Kültür.

Abstract

Palu is one of the important cultural centers of Elazığ after Harput. Palu has an autochthonic history in terms of history, culture, art and literature. One of the important literary persons who is originated from Palu in the recent period is Hüsamettin Septioğlu. Hüsamettin Septioğlu's poetry books "Gönül Bağı Nakşî'den Şiirler" has been published. But still, there are poetries non-published. We know that his son Atty Rüstem Septioğlu worked for printing of these poetries after his death.

¹ Fırat Üniversitesi, İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Elazığ. birolipek@msn.com

Septioğlu wrote poetries in the style of Ottoman poetries and folk poetries. Some of these, composed in the style of Turkish classical music, Turkish folk music and hymn, are well-recognised poetries. Septioğlu also wrote poetries in the style of müstezat, nazire. Septioğlu indicates that he is under the influence of Ömer Hayyam, Hafız-ı Şirazi, Fuzuli and Yunus Emre, and knows these poets. Septioğlu who has a good madrassa education has learnt Arabic and Persian very well and could reflect this to his poetry. He has an extensive vocabulary. He used to tell his poetries extemporally and then get them down on paper. He is a poet who wrote a nazire of the same beauty with Harputlu Hacı Hayri's well-known repeated voice poetry "Olaydı".

Septioğlu has a rich culture in compliance with education he has and good breeding, at the same time he has taken over the "tolerance and consensus" of Turkish Mysticism Culture, and he has reflected it to his poetries. He has mainly processed nostalgia, liking, love, Allah, Prophet, love of mother and country in his poetries. He is a person who is a music lover and capable of mysticism. However his mysticism perception is in the direction of guiding himself.

Septioğlu was engaged in literature and science until 1970. In 1990, when he left his job as a contractor he gave himself to literary and poetry. Septioğlu's poetries are published on certain journals such as Ece, Külliye, various poetry journals and poetry anthologies.

In this paper, information about Hüsametdin Septioğlu's poetry perception and his poetries was given.

Key Words: *Palu, Septioğlu, Poetry, Culture.*

Giriş

Palu ve bölgenin manevi önderi Şeyh Ali Septi Efendi'nin 2. kuşaktan torunu olan Hüsametdin Septioğlu, (Babası Şeyh Abdulkadir Efendi, dedesi Şeyh Hasan Naki Efendi'dir.), 10 Kasım 1939 yılında Elazığ Palu İlçesinin Kasımiye Mahallesinde doğmuştur. Septioğlu, 21 Mart 2010 yılında Palu'da vefat etmiştir (Dağ, 2018: 1).

İlk ve orta öğrenimini Palu'da tamamlamış. Ayrıca medresede eğitim görmüştür. Özel hocalardan Arapça ve Farsça dersleri almış. Arapça ve Farsçayı iyi konuşup yazabilen Septioğlu, bu alanda kendini çok iyi yetiştirmiş bir şahsiyettir. Edebiyata ve şiire olan ilgisi küçük yaşlardan itibaren başlamıştır. Gençlik yıllarında da şiire karşı olan kabiliyeti ile almış olduğu özel derslerin birleşmesi şiir dilinin olgunlaşmasını sağlamış ve kendine has bir tarzı ortaya çıkmıştır (Onur, 2010: 102). Şair ve şiir sevdalısı olan Septioğlu, özellikle Ömer Hayyam, Hafız-ı Şirazi, Nesimî, Fuzûlî ve Yunus Emre gibi büyük şairlerden ilham almıştır. Bu şairlerin çoğunun şiirini ezbere bilirdi. O, çok okuyan, okuduğunu anlayan keskin bir zekâyâ, çok güçlü bir hafızaya sahip bir şairdi. Hemen hemen bütün şiirlerini ezbere bilir, istendiğinde bu şiirleri ezbere ve eksiksiz okuyabilme yeteneğine sahip bir kişi idi (Onur, 2010: 102).

Septioğlu, aldığı eğitim ve terbiye gereği geniş bir kültüre sahip, aynı zamanda Türk tasavvuf kültürünün "hoşgörü ve uzlaş" anlayışını benimsemiş ve bunu şiirlerine yansıtmayı bilmiştir. Fakat onun tasavvuf anlayışı önce

kendini irşat etme yönündedir. Şiirlerinde daha çok hasret, sevgi, aşk, Allah, Peygamber sevgisi temalarını işlemiştir. Onun şiirlerindeki aşk anlayışı beşeri aşktan ziyade ilahi aşk yönündedir. Bunu “Olaydı” isimli şiirinde “Hüveydâdır aşkımız nideyim ben mecazı” diyerek açıkça dile getirir (Septioğlu, 2005: 6). Ney dinlemeyi kendiyile baş başa kalmayı çok severdi. Şiirlerini, daha çok gece sessiz bir ortamda yazmıştır.

Septioğlu, 1970 yılına kadar ilim ve edebiyatla uğraşmış. 1990 yılında müteahhit mesleğini bırakınca kendini tamamen edebiyata ve şiire vermiştir. Ölünceye kadar şiirle uğraşmıştır. Septioğlu’nun şiirleri, Ece, Bizim Külliye gibi belli başlı dergilerde olmak üzere çeşitli şiir dergilerinde ve şiir antolojilerinde yayımlanmıştır.

Şiir ve müzik iç içe olan güzel sanatlardandır. Çok sevilen ve beğenilen şiirler bestekârlar tarafından bestelenir notalara dökülür. Bu bağlamda Septioğlu’nun bestelenmiş şiirleri de bulunmaktadır. Doğan Sever tarafından bestelenmiş “O Kadar Nazlanıp Sanma Güzelsin, Palu Güzeller Yurdu, Dedim Dedi, Suçum Nedir, Muhammed’im, Giydin Derviş Hırkasını” gibi toplam 6 beste bunlardan bazılarıdır (Sever, 2007: 65, 67, 96, 101,109, 126). Bu besteler Manas’ta Hüsamettin Septioğlu adına düzenlenen bir anma programında Naci Sönmez ile Nihat Kazazoğlu tarafından seslendirilmiştir. Bunun kayıtları Manas Yayıncılığın Sahibi Şener Bulut arşivinde muhafaza edilmektedir. Özellikle muhayyer makamında “Dedim Dedi” bestesi Elazığ Devlet Klasik Türk Müziği Korosu Ses Sanatçısı Mircan ÖZEL tarafından okunmuş meşhur olmuş güzel şarkılardan biridir. Ayrıca İstanbul Şairler ve Ozanlar Derneği üyeleri tarafından ilahi formatında bestelenmiş 2 şiiri mevcuttur. Septioğlu, M. Naci Onur tarafından hazırlanmış “Elazığlı Güftekarlar” isimli eserde haklı olarak yer almış bir şairdir (Onur, 2010: 102).

Elazığlı şair ve yazarlar, 2012 yılında Hüsamettin Septioğlu için Palu’da bir araya gelirler. Şair Septioğlu’nun mezarı başında dua ederek rahmetle yâd ederler. Şairler, mezar ziyaretinin ardından İlçedeki Kapalı Spor Salonunda Septioğlu’yla ilgili hatıralarını anlatırlar ve onun şiirlerini okurlar. Septioğlu’nun kendi sesinden okuduğu şiirlerin gösterildiği sinevizyon sunumu yapılmış sevenleri tarafından rahmetle anılmıştır (Alkan, 2012: 1).

Septioğlu aynı zamanda mensup olduğu aileden kaynaklanan bir kültür ve “manevi hizmet” insanı idi. Septioğlu, o parlak hafızasıyla Şeyh Ali Septi ve efradının Palu başta olmak üzere uzanan manevi kolları ile tüm ülkede, hatta yurt dışında geçmişte ve bugün yaptıklarını bilen bir kişiydi. Kendisi de gerçek anlamda “şeyhlik” yapacak ilim, irfan ve bilgiye sahip olmasına rağmen bunu tercih etmemiştir. Ama o bunun yerine o ailenin manevi hizmetlerini, geçmişini kayıt altına almaya, yazmaya daha çok önem vermiştir (Dağ, 2018: 1).

Hüsamettin Septioğlu, Palu tarihine ve kültürüne hâkim bir şahsiyet idi. Tarih ve kültür konusunda birçok kişinin kendisine başvurduğu canlı bir tarih

idi. Palu'nun değerlerini hafızasında yaşatan ve birçok kişiye kaynaklık etmiş bir kişidir.

Septioğlu, tasavvuf düşüncesini doğru bir şekilde anlamış hayatına uygulamıştır. Yaşantısında tasavvufun, hoşgörü ve uzlaşî kültürünü benimsemiştir. Her görüşteki insanla konuşur kimsenin kalbini kırmadan fikir alışverişinde bulunduğu için insanların sevgisini kazanmıştır.

Elazığ bir şiir kentidir. Elazığ İlinde 1992 yılında başlatılan ve 2009 yılında 17.si gerçekleştirilmiş olan uluslararası Hazar Şiir Akşamlarına Septioğlu da katılmış; şiirlerini okumuştur.

Hüsamet'in Septioğlu, şiirlerini aile efradı yatınca sessiz bir ortamda gece yazardı. Su sesi ve ney sesini dinlemeyi çok severdi. Şiirlerini önce irticalen söyler sonra kâğıda aktarırdı. Septioğlu "Ahenk İçre" isimli şiirinde "İrticalen ben de yazdım, Nazmım olsun goncaya" ve "İhtimam" isimli şiirinde de "İhtimamla irticalen, söz yazarsak okunur mu" diyerek bunu açıkça dile getirmiştir. Septioğlu, yazdığı şiirlerini edebi bir ortamda okuma tartışma imkânı bulmuştur. Yazdığı şiirlerini Elazığ kültürüne edebiyatına büyük katkısı olan Manas Yaynevinde, başta Şener Bulut, Hadi Önal, Naci Onur, Günerkan Aydoğmuş gibi edebiyatçılarla sohbet ederek konuşur tartışır ve şiirlerinde çeşitli düzeltmeler yapmıştır. Yine Elazığ'da Kültür Sanat ve Edebiyat dergisi Bizim Külliye yazarlarının da Septioğlu'nun şiirlerini gözden geçirip bir araya getirmesine büyük katkıları olmuştur. Manas Yayıncılık ve Bizim külliye şair ve yazarlarının Elazığ'ın bir şiir şehri olmasına büyük katkılarının olduğunu bir daha hatırlatmış olalım.

Septioğlu çok zengin bir kelime dağarcığına sahipti. O, Divan şiirinde görülen ve bugün modern şiirde pek kullanılmayan mazmunları şiirinde çok sık kullanmıştır: "gül-i rânâ, bağban, ıyd, bimar, bûy, buse, bülbül-i şeyda, çâk, çeşm-i hun, damen, eşk, çerağ, dil, fem, hub, murg, şeb-i yelda, zahm, bad-ı sâba". Yine Tasavvuf şiirinde görülen Tasavvufî kavram ve mazmunları şiirinde büyük bir ustalıkla kullanmıştır. "peymane, ab-ı kevser, visâl, pir, pervane, rind, saki, mey, mir'at, mürşid, masiva, irşad, hafî, ehl-i dil, bezm, bade, vird" gibi mazmunlar bunlardan bazılarıdır (Septioğlu, 2004: 311-328). Şiir okuyucuları Septioğlu'nun şiirlerindeki kelimelerin manalarını sözlüğe bakmadan çözmekte zorlanabilirler.

M. Naci Onur tarafından hazırlanmış olan "Harputlu Dîvân Şâirleri" kitabında Septioğlu'nun Dîvân şiiri şeklinde yazılmış 4 şiirine yer verilmiştir (Onur, 2013: 401).

HÜSAMETTİN SEPTİOĞLU'NUN ŞİİR ANLAYIŞI

Septioğlu'nun şimdiye kadar 2 şiir kitabı yayımlanmıştır. 3. Şiir kitabı malzemesi toplanmış hazır bekliyor. Bu malzeme yaklaşık 110 kadar şiiri içermektedir. İnşallah oğlu Rüstem Kadri Septioğlu tarafından yayımlanır.

Septioğlu, bir gönül ehli aynı zamanda tarikat mensubudur. Nakşîbendî tarikatına mensup olduğu için mahlasını “Nakşî” olarak seçmiştir. Bu men-subiyeti, kitaplarının kapağında ikinci bir isim olarak kayıt altındadır; O, “Nak-şî’den Şiirler” isimli kitabında bunu açıkça dile getirmektedir (Yılmaz, 2010: 1).

Mahlas olmuş bana Nakşî gönlümdedir yüce aşkı
Makamıdır kalbin başı ismi kalbe yazılmaz mı? (Septioğlu, 2005: 70).
Septioğlu, bütün şiirlerinde “Nakşî” mahlasını kullanmıştır.

Septioğlu’nun birinci şiir kitabı “Gönül Bağı-1 Nakşî’den Şiirler” adını taşımaktadır. Eser 2004 yılında yayımlanmıştır. Bu eserde toplam 245 şiir yer almaktadır. Kitap 5 dörtlükten oluşan “Münacat” şiiriyle başlıyor ve 3 kıtadan oluşan “Şefaât” şiiriyle son buluyor.

MÜNACAT

Ey Halık-ı cihân kusurumla geldim sana
Bana yoktur başka güman kusurumla geldim sana
Ne yaptım sana ayan yevmil-hesab koyma yaya
Af eylemek sana şayan kusurumla geldim sana (Septioğlu, 2004: 1).

ŞEFAAT

Sâlatullah selâmullah aleyke ya Resulâllah
Sâlat ona, selam ona ya Rab senin resulüne
Melâikler saf tutmuşlar Sallû ala Muhammedin
Demek için bir ağızdan yüce mevlâ huzurunda (Septioğlu, 2004: 309)

Bu iki şiirde de divan şiiri tarzında yazılmış daha çok tasavvufî kavram, söz ve mazmunları kullanılmıştır. Şiirde Allah’a yakarış, Allah ve peygamber sevgisi işlenmiştir.

Septioğlu’nun şiirlerinde Arapça ve Farsça kelimeler oldukça fazladır. Şiirlerde kullanılan bugün anlaşılması zor olan, 373 kelimenin Türkçe manaları kitabın sonunda alfabetik sıraya göre verilmiştir.

İkinci Şiir kitabı “Gönül Bağı-2 Nakşî’den Şiirler”, isimli eserdir. Bu eser 2005 yılında yayımlanmıştır. Toplam 111 şiir yer almaktadır. Bunlardan 3 şiir Ziya Çarsancaklı’nın Septioğlu’na ithafen yazdığı şiirlerdir. Kitapta Septioğlu’na ait 108 şiir yer almaktadır. Bu şiir kitabında 1 dörtlükten oluşan şiirler dikkat çekmektedir. Şiir kitabının ön sözü 4 beyitten oluşan “Mahlas Olmuş” şiiri yer almaktadır. Şiir kitabı ilahi şeklinde yazılmış 4 dörtlükten oluşan “Deryaya Deryaya” şiiri ile başlıyor. Kitap 3 beyitten oluşan “Usandım” şiiri ile bitiyor. Yalnız bu şiir daha sonra Ece dergisinde 6 beyit olarak yayımlanır (Otman, 2006: 198).

Septioğlu, Divan şiirinin münacat, tahmis, gazel, müstezat, naat, kıta, türünden şiirler yazmıştır. Bir gazelini örnek olarak verebiliriz.

TOZ PEMBE

Fâilâtün/ Fâilâtün/ Fâilâtün/ Fâilün.
 Neşter vurup azdırma kanatırsın yaramı
 Sağalmaz dil yarası anlayan yok haramı
 Susamış bezminde dil sâkiyi arar durur
 Bezminin güzelleri seyredeler dramı
 Zülf-i siyâh sanemin bezmindedik bu gece
 Neşv ü nümâ mı bulduk seyredince hirâmı
 Gerçi değmez bu kadar hirâmı düşünmeğe
 Olmasa aşkım eğer para etmez gramı
 Dervîş-i bi nevadır mehcûr-ı vatan olan
 Görünce güzel simâ der ki aceb rüyâ mı
 Toz pembe görür Nakşî ateş tüten ocağı
 Bilmez ki yakar bir gün benim gönül çıramı (Onur, 2013: 402).

MÜSTEZAT

Tir-i müjgan gönül eyler virâne
 Bak ebru-yi müjgâne
 Deşt-i cünûn içre gezme divâne
 Döner şem-i pervâne
 Murg-i çemen gülden olmuş bigâne
 Bak ağlar yane yane
 Dil teşnedir saki doldur peymâne
 İçilir kane kane
 Bak zülfüne hoş yakışmış gerdane
 Bağlamış Nakşî yane (Septioğlu, 2004: 47).

Septioğlu, Halk şiiri tarzında da birçok şiir yazmıştır. Bu şiirler ezberlenmesi kolay, hafızada kalabilecek akıcı, ahenkli mısralarla doludur. Şiirler daha çok, koşma, kıta, manî, ilahi şeklinde yazılmıştır. Bunlardan birkaç örnek verecek olursak:

BÜHTAN OLA

Güzelce bir bağım olur
 Suyu veren dilber olsa
 Hafız gibi gülüm olur
 Rengi veren kanım olsa
 Bağrım yanar kimse duymaz
 Duyar canan nerde olsa
 Kim demiş ki güzel sevmez
 Nakşîyâ bu bühtan olsa (Septioğlu, 2004: 3).

ÖLÜLER AYILIR

Bakınca gözlerim görüyor sanma
Hüsnünü görünce gözler bayılır
Unutmuş deseler onlara kanma
Aşkına damarda kana yayılır

Ne kadar hasretim bilseydin sana
Tutuşana ciğerdir bulamış kana
El sürüp okşarsan sağalır sana
Okşarsa ellerin ölüler ayılır (Septioğlu, 2004: 13).

Septioğlu, Mani türünde de şiirler yazmıştır. Daha çok cinaslı mani türünde yazmıştır

Yaz duvara yaz duvara
Yazın varsa yaz duvara
Gün gelir ki kıymet bulur
Nakşî yazın yaz duvara

Gül bağında gül bağında
Gül açılır gül bağında
Nakşî olmuş murg-i seher
Nağme tutar gül bağında (Septioğlu, 2004: 8).

Dalda gör dalda gör
Nakşî gülü dalda gör
Vurgun nedir bilmezsen
Bir denize dal da gör ...

Tarih yazar tarih yazar
Yazın varsa tarih yazar
Nakşî gönül boş olursa
Boş gönülde olmaz pazar (Septioğlu, 2004: 26).

Septioğlu, Halk şiirinde, saz şairlerimizde daha çok görülen “Dedim Dedi” tarzında da şiir yazmıştır.

DEDİM DEDİ

Dedim ey gül dalında koklayan bülbül oldu mu çok
Dedi bülbülde başka koklayanım olmadı yok

Dedim ey gül busenle ölüye hayat verdin mi hiç
Dedi ahmak yolumda ölmeden sorulur mu hiç? (Septioğlu, 2004: 244).

Bu şiir “Gönül Bağı-1” şiir kitabında yer almaktadır. Toplam 4 beyittir. Bu şiirin son beytin farklı olduğu 3 beyitlik bir “Dedim Dedim” şiiri de “Gönül Bağı-2” şiir kitabında yer almaktadır (Septioğlu, 2005: 82).

Septioğlu, “Usandım” adlı şiirinde dini, tasavvufu, inancı yanlış anlayanlardan ve hurafelerden, cehaletten sitem eder. Allah’ın istediği bir insan olmak için “Allah rızasını kazanmak ve Allah’ın emirlerini yerine getirmek gerektiğini” belirten Septioğlu, kendi nefsinin ıslah etmeden başkalarını kurtuluşa erdirmeye çalışan sahtekârlardan, din bezirgânlarından yakındır. Çevresinde gördükleri bu çarpıklıkları şiirinde dile getirerek okuyucuların dikkatine sunar:

USANDIM

Taş öpmekten şifa bekler kimi bilmez cahiller
Ne hazindir şirke yakın hurâfeden usandım

Usanmadan kapısında Nakşî, bekler kul gibi
Kul olmadan erdim diyen sofulardan usandım (Otman, 2006: 197).

Bu şiir Ece dergisinde 6 beyit olarak yayımlanmıştır. “Gönül Bağı-2” şiir kitabında ilk ve son beyti aynı olan 3 beyit olarak yer almaktadır.

Septioğlu, İranlı şair Hafız-ı Şirazi’den ilham aldığını, ondan çok etkilenildiğini “Hafız” isimli şiirinde de şöyle dile getirir:

Var mı Hafız sözün bilen
Bilmek lâzım maaniden
Vardır sana ilham eden
Yoksa olmaz kesbin böyle (Septioğlu, 2004: 60).

Septioğlu’nun şiirlerinde Fuzûlî’nin de büyük bir etkisi görülmektedir. Fuzûlî’nin “Beni candan usandırdı cefâdan yâr usanmaz mı” şiirine benzer tarzda yazdığı “Usanır mı” şiirinde bunu açıkça dile getirir. Yine “Kamet-i Yâr” şiirinde de Fuzuli’nin “Âh eylediğim serv-i hırâmânın içindir/Kan ağladığım gonce-i handânın içindir” şiirinin etkisi görülmektedir.

USANIR MI

Beni canan uyandırdı desem ağyar inanır mı
Sunsa içsem şarabından ağyar içre kınanır mı

Fuzûlî’den aldım ilham meyve daldan kopar mı ham
Edebiyatta olsa saham yazsam kale alınır mı (Otman, 2006: 198).

KAMET-İ YÂR

Ah eylediğim kamet-i servin içindir
Figan eylediğim dil-i nâkâmım içindir
Mestaneliğim turre-i zülfün içindir
Divaneliğim ebru-i müjgânın içindir (Septioğlu, 2004: 209).

Septioğlu Yunus Emre’yi okumuş, anlamış ve ilham almıştır. Yunus tarzında yazdığı şiirlerinde bu açıkça görülmektedir. Hırka isimli 5 dörtlükten oluşan şiirinde Allah sevgisini, Allah’ın emirlerini yerine getirme Allah’a ibadet etmenin önemi temasını işlemiştir.

HIRKA

Giyem derviş hırkasını
Gidem Mevla'ya Mevla'ya
Bu gönlümün şekvasını
Edem Mevla'ya Mevlaya

Ağarmadan serde saçlar
Eğilsin secdeye başlar
Akıtsın gönülden yaşlar
Didem Mevla'ya Mevla'ya

Nakşî günün beş vaktinde
Otuz dört secde şartında
Mutlak emirdir katında
Secdem Mevla'ya Mevla'ya (Otman, 2006: 199)

Ayrıca “Hamdulillah ” şiirlerinde de Yunus Emre tarzında yazılmış bir şiirdir.

HAMDU LİLLAH

Meylim olsun hak yoluna
Allah Allah desin dilim
Son Resule selam olsun
Allah Allah desin dilim
Hamdu lillah şükür sana
Biz inandık kelimasına
El açmışız yarab sana
Allah Allah desin dilim
Hak düşürmez kulu dare
Bulur derde bin bir çare
Bağla gönlün sen O yâre
Allah Allah desin dilim (Septioğlu, 2004: 157).

Septioğlu'nun, “Gönül Bağı-2” şiir kitabında da ilahi tarzında yazılmış şiirler yer almaktadır. Bu şiirler “Deryaya Deryaya, Allah Allah Diye, Aheste Aheste, Mevlaya Mevlaya-1, 2” gibi şiirlerini sayabiliriz.

Bekir Sıtkı Erdoğan, Hazar şiir akşamları için Elazığ'a geldiğinde Septioğlu, onun meşhur “Hancı” şiirine aynı güzellikte 5 dörtlükten oluşan “Yavaş Yavaş” isimli bir nazire şiir yazar ve Manas Yayınevi'nde Bekir Sıtkı Erdoğan'a okur. Bekir Sıtkı Erdoğan, Septioğlu'nun bu şiirini beğenir ve bu şiiri oldukça başarılı bulur. Bu şiir “Gönül Bağı-2” isimli şiir kitabında “Sayın Hocam Bekir Sıtkı Erdoğan Beyefendiye İthaftır.” “Yavaş Yavaş-1” olarak yer almaktadır. Bu şiir çok beğenilip takdir görünce Septioğlu, Bekir Sıtkı Erdoğan'a ithafen 6 dörtlükten oluşan “Yavaş Yavaş-2” şiirini yazar. Daha sonra, 3 kıtadan oluşan “Yavaş Yavaş-3” şiirini yazar (Septioğlu, 2005: 3, 14, 38).

YAVAŞ YAVAŞ-2

Gönülden yorgunum bahçıvan başı
Çimende masayı düz yavaş yavaş
Bülbüle söyle de ötmesin bugün
Okşasın gönlümü gül yavaş yavaş

Misafirim bugün çimende güle
Gül hatırı için çekerim çile
Batsa da dikenini demezem güle
Çekerim dikenin ben yavaş yavaş

Ne kadar acımış ayrılık meğer
Saraydan baksaydı Nakşî'ye eğer
Duyardı ney sesin sızlarken ciğer
Silerdi gözyaşını gül yavaş yavaş (Septioğlu, 2005: 14).

Divan şiirinde görülen büyük şairlerin güzel şiirine nazire yazma geleneğini Septioğlu da devam etmiştir Harput'lu Hacı Hayri Bey'in "Olaydı" redifli şiirine yine "Olaydı" redifli nazire yazmıştır. Bu şiir, Gönül Bağı-2 şiir kitabında yer almaktadır. 11 beyitten oluşan bu şiiri Septioğlu, "Saygı değer kardeşim, Sayın Ziya Çarsancaklı Beyefendiye hatırat-ı şahsiyemdir" notu ile ithaf eder. Şiir uzun olduğu için bazı beyitleri buraya almadık.

Sinemde bir yaram var tabibim yar olaydı
Yaramı sarmak için zülfünüz bağ olaydı

Giderdim bezmine ben mesağım olsaydı ger
Arz ederdim halimi derde derman olaydı

Ar duyarım arz edem aşkımı ben o yara
Halidî dergâhında halim ayan olaydı

Hüveydadır aşkımız nideyim ben mecazı
Sahra-yı aşk çölünde bana rehber olaydı.

Mecruh-i gönlümüzde şor olmuş akan kanım
Sulardı yar bahçesin Nakşî bağban olaydı (Septioğlu, 2005: 7).

Onun bu nazire şiirine Ziya Çarsancaklı "Cevab-ı âcizanem dayımız Harputlu Hacı Hayri Bey'in taklit ve sayın Hüsamettin Septioğlu'nun şiirine naziredir" notuyla bir "Olaydı" nazire şiirini yazar.

N'olaydı yar n'olaydı, Nakşî yâri bulaydı
Gideydim yâr bezmine derde derman olaydı

Demiştım bir tarihte iksir-i âb olaydı
Dil-i mecruh nura gark gamdan ferağ olaydı

Septioğlu, bu şiiri de "Gönül Bağı-2" şiir kitabında yayımlamıştır (Septioğlu, 2005: 7). Septioğlu, "Sayın Ziya Çarsancaklı Beyefendi'ye" notu ile

“Olaydı-2” şiirini yazar. Bu şiir de “Gönül Bağ-2” şiir kitabında yer almaktadır. Ziya Çarsancaklı, bu şiire “Sayın Hüsamettin Septioğlu’na Cevab-ı acizânem” notu ile 6 beyitten oluşan “Olaydı-2” şiirini yazar. Septioğlu, ayrıca “Sayın Ziya Çarsancaklı beyefendiye” notu ile 4 beyitlik bir şiir ve “Ziya” isimli 3 dörtlükten oluşan şiirleri de yazmıştır (Septioğlu, 2005: 9, 62). Septioğlu, daha sonra 8 beyitten oluşan “Olaydı-3” şiirini yazar ve Ece Dergisinin 2005 sayısında yayımlar. Şiirin 3 beytini buraya aldık. Şiir şöyle başlıyor:

OLAYDI-3

Bu dünyanın kahrından gönül azadı olaydı
Açardım güller gibi koklayan yar olaydı

Şem’a konan pervane yanarken çıkmaz sesi
Küçücük sinek kadar bende sabır olaydı

Gönülden isterdim görsem ben eylesin zülfe tutsak
Zülfü siyah sanemler Nakşî’ye yar olaydı (Otman, 2005: 137).

Divan şiirinde sürekli sevgiliye kavuşma isteği ve bu yolda çekilen çilelerin şairi mutlu etme düşüncesi Septioğlu’nun şiirinde de görülmektedir. “Yaram Sarsa” şiirinde Septioğlu, çekilen aşk acısıyla hoş olduğunu sevgili için çekilen bütün acı ve cefaların kendisini mutlu ettiğini çekilen acı ve ıstıraplardan dolayı sevgiliye küsmediğini anlatır:

YARAM SARSA

Beni canan ağlatırsa
Akan gözyaşımı silmem
Aşkın ateşine yaksa
Asla ondan yüz çevirmem

Gelip o yar yarem baksa
Tabip bizden uzak dursa
Elinle yar yaram sarsa
Tabip merhemini sürmem

Haber salmış bize canan
Gelsin bize olsun mihman
Nakşî ister gitsin heman
Rehberim yok yolu bilmem (Septioğlu, 2004: 140).

Septioğlu’nun şiirlerinde işlenen aşk teması her ne kadar beşerî bir aşk gibi görünse de o ilâhî aşkı anlatmaya çalışmıştır. O, şiirlerinde daha çok ilahî aşk peşindedir. Bu dünyada her şeyin geçici olduğunu, kurtuluşun ancak ilahî aşkta olduğunu belirtir. İlahi aşkın dışında insan kalbini tatmin edecek bir aşkın olmadığını, ilahi bir aşkla söylenmeyen sözlerin boş sözlerden başka bir şey olmadığını dile getirir. O, “İlâhî Aşk” isimli şiirinde aşkı şöyle anlatır:

Nakşî var mı aşk izlerin
Yoksa boştur bu sözlerin
Tatmin olmaz kalbin senin
İlâhî aşk olmayınca (Septioğlu, 2004: 302).

Sonuç

Nakşî mahlaslı Hüsametdin Septioğlu, güçlü bir hafızaya, zengin bir kelime hazinesine ve etkili bir şiir yeteneğine sahiptir. Onun şiirlerinde duygu, ahenk, estetikle birlikte güçlü bir söylem vardır. Septioğlu, kültüre, sanata, eğitime ve müziğe önem veren ve bunu lirik bir şekilde şiirinde dile getiren bir şairdir. O, Palu, Harput, Elazığ ve çevresinin sahip olduğu kültür iklimi içinde yetişmiştir. Onun şiirlerinde tasavvuf, aşk, fikir ve İslami duyarlık büyük bir ustalıkla işlenmiştir. Özellikle Palu ve yöresini anlatan şiirleri de vardır. Septioğlu, “Pür ateştir gönlümüz, Duyulmaz avazımız, Bir hayaldir Nakşî söyler” düşüncesiyle bu dünyada hoş bir sada bırakmak için içinden gönlünden geçenleri söyleyip yazmıştır. Okuduğu veya dinlediği güzel bir mısraya hemen bir şiir yazacak yeteneğe ve güce sahip bir şairdir. Çoğu şiirini böyle yazmıştır. Ömer Hayyam, Fuzulî, Yunus Emre tarzında şiirler yazmıştır. Ona bir nazire şairi diyebiliriz. Bestekârlar tarafından birçok şiiri bestelenmiştir. O, şiirlerinde mecazî aşktan ziyade İlâhî aşkı anlatmaya çalışmıştır. Şiirlerinde Arapça ve Farsça kelimeler, tamlamalar ve mazmunlar oldukça fazladır.

Kaynakça

Alkan, Ebubekir (2012), “Şairler ve Yazarlar Palu’da Bir Araya Geldi”, Doğru haber Gazetesi: <https://dogruhaber.com.tr/haber/61866-sairler-ve-yazarlar-paluda-bir-araya-geldi/> (ET: 06. 08. 2018).

Buran, Ahmet vd. (...), Harput’tan Hazar’a Elazığlı Şairler, (Editör: Fatih ÖZEK), Elazığ Belediyesi Yayınları, Elazığ.

Dağ, Gıyasettin, “Hüsametdin Septioğlu’nun Ardından”
<http://giyasettindag.blogspot.com/p/husametdin-septioglundun-ardindan.html> (ET: 10.08.2018)

Dağ, Gıyasettin (2007), Ali Rıza Septioğlu, Kişisel Yayınlar, Elazığ.

Elazığ Çelengi, Bakı, “Ozan”, 2010, 200 s. (Haz.: Şener Bulud, Asif Rüstəmli). s. 147-148.

Onur, M. Naci (2010), Elazığlı Güftekârlar, Elazığ Belediyesi, Kültür Yayınları, No:13, ELAZIĞ.

Onur, M. Naci (2010), Harputlu Dîvân Şâirleri, Manas Yayınları, ELAZIĞ.

Otman, Ahmet (2005), Bizim Ece Şairler Antolojisi, Sönmez Güven Form-Ofset Yayını, Salihli.

Otman, Ahmet (2006), Bizim Ece Şairler Antolojisi, Sönmez Güven Form-Ofset Yayını, Salihli.

Septioğlu, Hüsamettin (2004), Gönül Bağı-1, Nakşî'den Şiirler, Öz Tuğra Reklamcılık Yayını, ELAZIĞ.

Septioğlu, Hüsamettin (2005), Gönül Bağı-2, Nakşî'den Şiirler, Öz Tuğra Reklamcılık Yayını, ELAZIĞ.

Septioğlu, Hüsamettin (2004), Palu ve Şeyh Ali-yi Sebti Hazretleri, Öz Tuğra Yayınları, ELAZIĞ.

Sever, Doğan (2007), Notaların Kanatlarında Elazığ, Manas Yayınları, ELAZIĞ.

Yılmaz, R. Mithat, "Bir Şair Öldü Diyeler", Gümüşığı Gazetesi, 26.03. 2010.

<https://gunisigigazetesi.net/yazi/mithat-yilmaz/bir-sair-oldu--26-03-2010/3164/>
(ET: 10.04.2010)

Görseller

Hüsamettin SEPTİOĞL (D. 10 Kasım 1939-Ö. 21 Mart 2010)

Gönül Bağı-1

Gönül Bağı-2

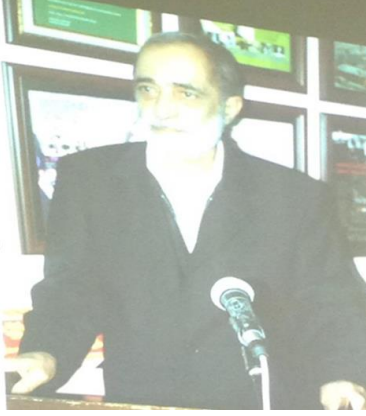

Foto-1. Hüsamettin Septioğlu Manas Yayınevi'nde Şiirini Okurken

Foto-2. Hüsamettin Septioğlu'nun Mezarı.

Foto-3. Hüsamettin Septioğlu'nun Oğlu Av. Rüstem Kadri Septioğlu

Foto-4. Elazığlı Şair ve Yazarlar Hüsamettin Septioğlu'nun Mezarını Ziyaret ederler